

Professionel kontakt mellem skoler og museer? – et tilbageblik på MUSKO-Museumsundervisning Syd

Artiklen har været trykt i Danske Museer nr.2-2012

I 2009 blev jeg ansat til at skabe et center for museumsundervisning i Region Syddanmark: MUSKO – Museumsundervisning Syd. Ideen er at skabe et netværk mellem museer, skoler og undervisere. Et lignende center er samtidigt startet i Midt/Nord. Til august løber projektmidlerne ud, og jeg har nu fået et andet job. Vi ved ikke, her et halvt år før, hvad der skal ske med to nuværende centre. Det er tankevækkende, for der er skudt 2,4 millioner i centeret i Region Syddanmark og 3,6 millioner i Centeret i Region Midt/Nord. Det var en treårig finansiering betalt af den daværende Kulturarvsstyrelse med udgangspunkt i formidlingsplanen fra 2006.

Målet har været at synliggøre og udvikle museumsundervisning for undervisere på alle niveauer, så de får øje for museernes viden og forskning og for at bruge museerne som en ressource i undervisningen. Det var og er især museer uden for Københavnsområdet, der trænger til synliggørelse, da Skoletjenesten i København har 40 års erfaring og fast statsfinansiering til at formidle museer inden for Københavnsområdet.

MUSKO – Museumsundervisning Syd – blev etableret i 2009 af fire institutioner i Region Syddanmark. Jeg blev ansat som projektleder med 30 års undervisningserfaring og en ph.d. i pædagogisk udvikling af undervisning uden for skolen. I de knap tre år, MUSKO har eksisteret, er vi kommet langt med at synliggøre og udvikle museumsundervisningen og har bl.a. realiseret:

* en hjemmeside om museumsundervisning, som giver lærere adgang til statsanerkendte museer i Region Syddanmark: www.musko.dk.

* en årlig udgivelse af et hæfte med konkrete eksempler fra museumsundervisere, lærere og kulturformidlere og distribueret det til alle 900 undervisningsinstitutioner og museer i Region Syddanmark. Hæfterne er finansieret af tipsmidler fra Undervisningsministeriet, og i 2012 lykkedes det os at få penge til at trykke 10.000 eksemplarer, så alle skoler kunne få 10 stk. hver! Hæftet læses af lærere, museumsundervisere, politikere og bevillingsgivere. Se de tre "guldgruber" på musko's hjemmeside under ressourcer/publikationer.

- fire dagsseminarer – et fælles mødested for lærere og museumsfolk
- en international konference for museumsundervisning, omtalt i Danske Museer 5/2011 med et tilhørende temahæfte fra Unge Pædagoger 1/2011 om "museumsdidaktik".
- i Musko-perioden er samarbejdet øget mellem Regionens museumsundervisere, og der er etableret kontakt mellem museer, skoler og centre for undervisningsmidler i Regionen.

Et undrende blik på MUSKO

Personligt har jeg været utrolig glad for at lede projektet. I min lange undervisnings- og formidlingskarriere har jeg aldrig mødt så dygtige, engagerede og kvalificerede formidlere, som dem, jeg har mødt i museumsverden og har selv lært meget af at være med. Men jeg har også undret mig over, at man sætter et så stort og dyrt projekt i gang med en noget tilfældig sammensætning af styregruppen og en finansiering, der kun rækker tre år frem. Jeg har savnet en landsdækkende plan for museumsundervisning, baseret på museernes ønsker og behov i hele landet. Styregruppen blev efter bevillingstilkendegivelsen sat sammen af de fire interessenter, der alle havde budt ind på samme projekt.

De valgte i fællesskab én af interessenterne som den økonomisk ansvarlige og har siden ledet projektet i fællesskab på jævnlige møder. Der er kommet mange konkrete tiltag ud af projektet; som min økonomiske leder sagde til mig: "Du asfalterer, imens du kører". Men hvem skal bruge de veje, vi har asfalteret, hvordan kan vores mange tiltag blive mere permanente? Det tager som bekendt tid og mange kræfter at etablere samarbejde og netværk. Faktisk er en stor del af de 2,5 år gået med dette uundværlige arbejde, bl.a. med kontakt til museumsfolk på ca. 40 museer i regionen og opbygning af kendskab til deres steder og formidlingstiltag. På en midlertidig bevilling er det mange kræfter at kaste i et netværksarbejde, og jeg forstår godt museernes reaktion i opstarten af projektfasen: "Vi har ingen driftsmidler til at få spredt grus ud på gårdspladsen, så gæsterne falder for et godt ord, men jeg bruger rigtig meget tid på at søge projekter til alle mulige ting. Vi ved ikke hvilke projekter, der går igennem og hvilke der ikke gør, vi kan ikke se målene tydeligt. Vi bliver lidt trætte ved at høre om endnu et projekt, altså dit, som vi skal tage stilling til. Det har altså ikke noget at gøre med dig som person, men vi orker altså ikke mere!" På de involverede museer har mindst syv personer været sygemeldt i kortere eller længere tid af alvorlig overbelastning, og flere museer har skiftet leder. Det er en verden af ildsjæle, der brænder stærkt og ofte brænder ud. De har et krævende udgangspunkt: Blandet offentlig finansiering af kommunale og statslige midler, og der står ikke altid vidende, kompetente og målrettede bestyrelser bag museet. Undervisning er bare en lille, men vigtig del af museernes mangesidige virke, men det prioriteres ikke lige højt alle steder, og det er synd.

Museerne er en underprioriteret guldgrube af viden og kapacitet

Mange museer lider under mangel på finansiering, rekruttering og målrettede projektmidler. Provinsen bliver i den grad tilsidesat i den statslige finansiering til fordel for de største byer. Museerne vrimler med vidunderlige primadonnaer, herlige anarkister og charmerende hanelefanter, der selv vil bestemme og gøre, som de altid har gjort. Det er højt fagligt kvalificerede mennesker med en viden, som de kan give videre til folkeskolen, gymnasiet og andre undervisningsinstitutioner. Mange gør det allerede. Men det er ikke alle museer, der opdages af skolerne! Det er svært som udefrakommende at forstå, hvilke enorme vidensressourcer museerne har. Luk vinduerne op og luft ud, få fremmede øjne ind! Indavl og vanetænkning er ikke fremmede for hverken innovation eller udvikling.

Forslag til at styrke kontakten

Med eller uden MUSKO eller tilsvarende centre for museumsundervisning er det nødvendigt, at museer og skoler kommunikerer med hinanden. På falderebet vil jeg gerne inspirere med forslag til museumsundervisning i hele landet, der ikke nødvendigvis gør den dyrere, men forhåbentlig bedre: Lærerne er først og fremmest interesserede i deres egen undervisning, ikke nødvendigvis i museernes forskningsområde. Museet er en ressource i lokalsamfundet og bør være et naturligt læremiddel for de omkringliggende skoler og undervisningsinstitutioner. Derfor skal museerne tilbyde undervisning i det, som de lokale skoler har brug for, foruden alt det, museumsinspektørerne selv har interesse i. Undervisningsinstitutioner uden for det nære område skal også kunne bruge museernes guld. Jeg har undret mig over at REGIN ikke er indrettet, så undervisere kan bruge det eller bare en del af det. Også arkivmaterialer skal være let tilgængelige på nettet som ressourcer for undervisning. Genstande (selvfølgelig ikke de uerstattelige) skal kunne lånes, så museernes arvesølv og særkende, nemlig genstandene, kan gøres konkrete og synliggøres for både elever og lærere. Over for underviserne skal man bygge på de netværk og kommunikationstiltag, der i forvejen eksisterer for undervisning. Der er over hele landet Centre for Undervisningsmidler, hvor lærere låner materialer, som kan inspirere og udvikle undervisning. Det er materialer, som den enkelte skole ikke nødvendigvis selv har råd til. Disse centre er til inspiration for mange lærere. Sådanne centre kunne museerne arbejde tæt sammen med og distribuere sine materialer igennem. Her arbejder dygtige og kvalificerede konsulenter, der afholder kurser for lærere – i deres kursuskataloger

kunne man også udbyde lærerkurser om museerne. På www.emu.dk ligger undervisningsmaterialer til lærere på alle niveauer. Her findes også E-museum, som er en fælles undervisningsmaterialebank med højt kvalificerede undervisningsmaterialer fra museerne. Det er et synligt samarbejde mellem Ministeriet for Børn og Undervisning og Kulturministeriet, og det er landsdækkende. Museerne viser her et vigtigt ansigt udadtil. Et meget vellykket undervisningskoncept har været Intraface, hvor man bygger på en konkret og praktisk kontakt mellem en gymnasielærer og en museumsformidler. Det er ligeværdigheden mellem underviser og museumsformidler, der bærer Intraface frem. Jeg har været med i projekt Learning Museum, som forsøger at skabe kontakt mellem kommende folkeskolelærere og museerne, også her er der en ligeværdig finansiering. Netværk og undervisningsideer er under opbygning.... i hvert fald så længe projektet varer. Tak for 2,5 udfordrende år og held og lykke med museumsundervisningen i fremtiden!